

TRGOVSKA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 15. julija 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 83.

Vprašanje kreditov pri Narodni banki za našo trgovino in industrijo.

(Poročilo člana uprave Narodne banke g. dr. K. Trillerja na plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice.)

Štel sem si v samo po sebi umevno dolžnost, da se odzovem častnemu pozivu Vašega predsedstva ter vam podam na današnji seji kot edini zastopnik Slovenije v upravi Narodne banke SHS kolikor mogoče precizno poročilo o izgledu na podelitve kreditov slovenski industriji in trgovini. Zaljubljen bo ta slika precej temna in neprijazna.

V boljše razumevanje razmer se usojam pojasniti vam ustroj naše emisijske banke, ki bi imela biti tudi glavna opora trgovini in industriji. Banko vodita neposredno guverner in generalni ravnatelj, katerima je dodeljen glavni upravni odbor, broječ 24 članov. Od teh članov pa jih mora po statutu bivati vsaj 12 stalno v Beogradu in ti člani tvorijo takozvani ožji upravni odbor, kateremu je po statutu odkazana pravica porazdelitve kreditov trgovini in industriji. Danes šteje ta ožji upravni odbor faktično 16 članov, dočim je ostalih 8 članov glavnega odbora porazdeljenih na Južno Srbijo, Vojvodino, Hrvatsko, Bosno, Dalmacijo in Črno goro. Glavni upravni odbor se zbira v seje le vsaka dva meseca ter na dodelitve kreditov nima skoro nikakega vpliva izveniši določitve splošnih smernic.

Specijelno za Slovenijo je bil jako neugoden nesrečen slučaj, da se spomladi leta 1922. v glavni upravni odbor izvoljeni blagopokojni g. dr. Ivan Tavčar vsled težke bolezni ni mogel udeležiti niti ene seje. Sicer se pa slovenski privredni krogi tačas, ko je bila na razpolago še obilica denarja ter tudi še ni obstajala tista gorostasna diskrepanca med obrestno mero privatnega diskonta in ono Narodne banke, niso posebno zanimali za kredit pri Narodni banki.

Čisto drugačna slika pa je bila dana že spomladi leta 1923, ko sem bil izvoljen v upravo banke jaz. Že septembra leta 1922. morala je Narodna banka ustaviti popolnoma podelitev novih kreditov in z novim letom 1923 je tudi že obstoječe reducirala za 10%. Naslednje je namreč veliko pomanjkanje denarnih sredstev, ker je država za svojo potrebo absorbirala več kot tri petine vseh sredstev Narodne banke in ta položaj se je v zadnjem letu še poslabšal, tako da je maja meseca 1924 morala Narodna banka podelitve kreditov vnovič izdatno reducirati tako, da znašajo danes vstevši lombardne kredite v maksimalnem iznosu 200 milijonov, skupaj le še nekaj nad 13 milijonov.

To je naravna posledica dejstva, da sme Narodna banka po zakonu izdati za kreditno potrebo trgovini in industriji novčanic le v trikratnem iznosu vsakočasne metajne podloge, ki glasom zadnjega izkaza znaša 442 milijonov. Od imenovanega najvišjega kontingenta okroglo 1800 milijonov absorbira Beograd sam dobro tretjino, dočim je vsa slovenska trgovina in industrija udeležena le še s 180 do 140 milijoni.

Jaz sem se v zvezi z ostalimi prečanskimi zastopniki pošteno boril, da bi dosegel kako zboljšanje teh razmer, kajti na dlani roke leži, da trgovina, nakazana na privatne kredite, obrestljive danes z 20% in višje, ne more ublažiti draginje, industrija pa po veliki meri teh strašnih obrestnih bremen sploh ne bo dolgo prenašala. Zaradi tega je naval na ceneni 6% kre-

dit Narodne banke naravnost velikanski in moja naloga v upravi Narodne banke od dne do dne težja. Že v jeseni leta 1923. smo predlagali prečanski zastopniki na inicijativo hrvatskih privrednih organizacij in oslanjajoč se na dotična strokovna izvajanja Kosier, Gregorin, Belin, v gospodarskih revijah, izpremembe zakona v tem zmislu, da bi bila Narodna banka upravičena investirati vsaj petkratno metalno podlogo v pomoč trgovini in industriji ali pa da naj bi se metalno podlogo morda po zgledu češkoslovaškega bančnega urada liberalneje valutiralo. Današnja valutacija (1 zlat dinar = 1 papirnati dinar, 1 zlat frank = 1 papirnati frank, 1 dolar = 5 dinarjev) je namreč strožja, nego ona katerekoli druge evropske emisijske banke. Na podlagi tega predloga se je vršila posebna seja Narodne banke dne 6. novembra pr. l., katere sta se udeležila tudi finančni minister g. Stojadinović in takratni minister trgovine in industrije g. Kojč. Oba sta eno kakor drugo propozicijo v imenu vlade odločno odklanjala, češ da bi oboje neugodno vplivalo na tečaj dinarja in tako je ostalo vse pri starem. Danes krijejo sredstva Narodne banke k večjemu še eno desetino kreditne potrebe trgovine in industrije. Poleg tega je pa posebno občutljiv nedostatek tudi ta, da je lombard omejen na 200 milijonov in stalno izčrpan že po 7% investicijskem posojilu. Danes vsled tega v Narodni banki ni mogoče lombardirati niti efektivnega dolarja niti suhega zlata, kaj šele dobrih banknot in industrijskih papirjev. Tudi naši privatni denarni zavodi od prevrata sem nimajo na razpolago nobenega drugega reeskompterja, kar je v času navedene krize jako usodno.

Značilno za obstoječe razmere je, da si je Narodna banka le s skrajno redukcijo obstoječih, itak že nedostatnih kreditov zamogla rezervirati 160 milijonov za najnujnejšo potrebo sezonskega izvoza cerealij in drugih deželnih pridelkov. Pa tudi te sezonske pomoči ne bodo mogli biti deležni v količikaj izdatni meri slovenski izvozniki hemlja in drugih deželnih pridelkov, ker kontingent 160 milijonov niti za izvoz banatske in srbske pšenice ne bo zadoščal.

Moje stališče kot zastopnik Slovenije za industrijo in trgovino pa je bilo otežkočeno še posebej po dveh okolnostih:

1. naglašja se v Beogradu kaj rado, da je Slovenija zelo bogata in da slovenski denarni zavodi razpolagajo z ogromnimi hranilnimi vložki, katere naj dajo na razpolago trgovini in industriji. Narodna banka pa da mora skrbeti predvsem za pokrajine, kjer denarni zavodi niso v tako prijetnem položaju, ker jim ljudstvo še ni zapalo svojega denarja. Znano je, da vojvodinski kmet rajše hrani stotisoče in milijone v gotovini v slamnjači, nego da bi jih zaupal kateremukoli denarnemu zavodu. Seljak v Južni Srbiji pa izpremeni vsak stotak, ki mu pride v roke, kar najhitreje v zlato turško liro, katero zakoplje. Vse te ogromne vsote so torej v dotičnih pokrajinah stalno odtegnjene prometu in povzročajo hudo pomanjkanje gotovine in v posledici uprav neznosne obrestne zahteve (30 do 40%);

2. se je pa grajal opečevano, da se

je slovenski kapital prehitro in preizdatno imobiliziral s prevzetjem in ustanavljanjem najrazličnejših industrij, za katere je pomoč Narodne banke spričo današnjim razmeram izključena in katerih pač ne bo mogoče vzdržati brez inozemske pomoči.

Ako reasumiram ta svoja kratka izvajanja, moram priti do žalostnega zaključka, da slovenska industrija in trgovina vsaj v doglednem času ne moreta upati na pomoč naše emisijske banke. Vir gorja leži danes po mojem mnenju v dejstvu, da mrtvi kapital preveč zasluži. Izvestni denarni zavodi, lačni izdatnih vložkov, so pričeli tudi v Sloveniji že pred leti nezdravo licitacijo obrestne mere za vložke in hote ali nehote se jim morali slediti tudi najsolidnejši zavodi. Če se vsled tega danes plačuje za hranilne vloge 14% in tudi več, je naravno, da se spričo veliki reziji in ogromnim davčnim bremenom ne more izposoditi

denarja trgovini in industriji ceneje kot po 20 do 24%. Na ta način pa se le umetno vzdržuje in povečava draginja. Poskušala se je v tem pogledu že organizacija denarnih zavodov, ki bi obvezno znižala primerno obresti vlog ter tako omogočila cenejše kredite, a poskus ni uspel. Po mojem mnenju bi edino remeduro zamogel ustvariti državni zakon, ki bi zahtevo previsokih obresti za posojilo stavil izgledu dotičnih avstrijskih zakonov naravnost pod sankcijo kazenskega zakona. Le potem bi bili vsi denarni zavodi prisiljeni znižati tudi obrestno mero za vloge ter tako samim sebi omogočiti dajanje cenejših kreditov. S tem bi bilo pomagano trgovini in industriji, v prvi in zadnji vrsti pa konsumentu, ker bi se draginja morda počasi, toda stalno zboljševala.

Prosim Vas, gospodje, da to moje poročilo blagovolite vzeti na znanje.

Minister dr. Krizman o pogodbi z Italijo.

Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Italijo so se v soboto ob 20. uri uspešno zaključila. V pondeljek je bila pogodba na svečan način v zunanem ministrstvu podpisana. Podpisali so jo za našo vlado minister za trgovino in industrijo dr. Krizman in vsi člani naše delegacije, za italijansko vlado pa italijanski poslanik Bodrero in člani njegove delegacije.

Zastopnikom tiska je minister dr. Krizman dal o sklenjeni trgovinski pogodbi sledečo izjavo:

Splošno je treba smatrati, da je ta pogodba prva trgovinska pogodba z zunanjimi državami. Njena važnost tiči v tem, da je baš ta pogodba kot prva z Italijo, s katero smo stopili v prijateljske odnose. V to pogodbo so vnešene določbe, ki morejo zadovoljiti eno ali drugo stran. V kolikor se tiče naših gospodarskih prilik, temelji pogodba na principu vpoštevanja gospodarskih interesov obeh držav. V pogledu blagovnega prometa je puščena obema pogodbenikoma popolna svoboda prometa, pogodba ne zabranjuje niti uvoza niti izvoza razun v posebnih slučajih, kot so vojna, vprašanje javne varnosti in slični slučajji, v katerih je treba varovati splošne državne interese. Pogodba priznava obema pogodbenikoma vse tarifarične ugodnosti, katere avtonomistično veljajo za vse stranke. Tarifni del trgovinske pogodbe, v kolikor se tiče našega uvoza iz Italije, temelji na naš najnovejši carinski tarifi ter obsega vse predmete, kakor riž, zelenjavo, južno sadje, kože, testenine, klobuke, filme, skulpture, avtomobile, kolesa i. t. d.

Uvoz italijanskih vin v našo državo se ni mogel dovoliti in so samo dovoljena uvažati takozvana medicinska vina (marsala, vermut).

Popolnoma je zavarovana naša industrija sardin in drugih predmetov, ki jih producira naša domača industrija. Posebna določila so tudi glede cementa in cementnih izdelkov.

Glavni predmet našega izvoza je v pogodbi popolnoma vpoštevan, to so predmeti, kakor živina, les, lesni izdelki, svinje, meso, mast, slanina, slive in drugi naši izvozni predmeti. Izvoz krompirja je dovoljen brez carin. Za svinjsko mast in mesne izdelke veljajo posebne carinske postavke. Splošno pa velja za te predmete načelo vezanih carin. Z naše strani je popolnoma carine svoboden izvoz drv, premoga, manganove rude in usnja.

Trgovinska pogodba ureja dalje tudi pomorsko plovidbo na Jadranu, kakor tudi izvoz iz Reke v našo državo. V tem pogledu Reka ne tvori nikakega izjemnega položaja z ostalimi kraji Italije. Urejen je dalje medsebojni obmejni promet pašnikov in vprašanje dvolastnikov. Veterinarska in slična vprašanja se urede s posebno konvencijo, poštni promet z Italijo temelji na načelu svetovne poštne konvencije.

Trgovinska pogodba je sklenjena za dobo treh let. V tem času je pričakovati, da se pokažejo dobre in slabe strani te pogodbe. Upati je, da bo ta pogodba mnogo prispevala k gospodarskemu napredku obeh držav.

K. P.

Cvetke iz poštnega gospodarstva.

Če frankiraš pošiljko — recimo tiskovino v tuzemstvo — z znamkami po 5 par, se vrši poštna prevažna popolnoma zastoj. Uprava od teh pristojbin namreč nima ničesar. Dobava petparskih poštnih znamk pride naši državi z vsemi stroški vred na 5 Din pola. Seveda stanejo višje vrednosti isto ceno, namreč 0.05 dolarjev list, v času, ko je naš dinar najnižje notiral. Zato pa imamo znamke iz Amerike, česar si druge države ne morejo privoščiti, ker bi dotični odgovorni činitelji take zapravlivosti sploh odgovarjati ne mogli.

Prav poučljiv eksperiment za brezbržnost v poštnem gospodarstvu mi

pripoveduje svedok, ki si je izbral sledeče sredstvo v dokaz pristojbinske malomarnosti:

Odpravil je 35 pisem na razne naslovne kraje ter jih samo deloma frankiral in sicer je rabil znamke, ki se v barvi ujemajo pa po vrednosti mnogo razlikujejo. Od 35 naslovnih poštnih je zapazilo samo 6 frankovni primanjkljaj, vse druge in pa predajne pošte sploh (pisma so bila oddana v nabiralnike različnih poštnih) so to prezrle. Iz inozemstva sem dobil pisemske ovitke z našo frankaturo 1.02 Din, ki je nemoteno pasirala našo izmenično pošto. Znamk po 2 para sedaj sploh ni več v prometu, ali iznajdljivi ljudje

so si jih preskrbeli ter pridno izkrišajo okolnost, da na znamkah ni znaka »para«.

Ko so k sreči za naš žitek ubogi poštni promet pred kratkim odpravili naravnost nespametno poslovanje pri paketnih predaji, s katerim se je pošta neverjetno osmešila, je radovednež po uradnih virih ugotovil, da je stal ta poskus, ki ga je smatrali za izvor prenapete domišljije, poštno upravo na tiskovinah, materialu in osebju ravno 1.208.615 Din.

Približno isto vsoto je izdala pošta za kovinaste pečatnike v označbo priporočitve, katere so letos ob novem letu vrgli med starino.

Semkaj spada tudi usoda barak, ki jih je naša država dobila na račun reparacij iz Nemčije.

Drago zaračunjen material teh sicer izvrstnih konstrukcij rjavi na prostem, ker bi baje zgradba prišla predrago.

Negovanje birokratizma je tudi izrodek gospodarskega pojmovanja naše slavne poštne uprave.

Če se potom reklamacijskega postopanja ugotovi, da se je pošiljka zgubila ali poškodovala v območju poštne uprave, poseže birokratizem v zadevo, ki s čudovito duhovitostjo stvar zasleduje.

Nenadoma dobi kak poštni organ ukaz, se o pošiljki izjaviti, ki je morebiti šla pred 6 meseci, ali pred letom skozi njegove roke. Seveda je več oseb tudi pri drugih poštah prizadetih, vsi ti imajo priložiti izjave, ki so bistveno ena drugi podobne; »akt« roma od pošte do pošte, priloge se množijo, uspeh je v 99 od 100 slučajev negativen, za stvar namreč, namen je uprava dosegla: reklamacijo zavleči do meje potrpežljivosti stranke.

Konečno dobi reklamant stereotipično rešitev od pristojne direkcije, da so bile poizvedbe brezuspešne; glede odškodnine pa se začne novo postopanje, katerega sploh ni konca. Na zadevno pritožbo prizadete stranke pride navadno tolažilni odlok, da se zadeva odstopila ministrstvu; ni pa še znan slučaj, da bi od te oblasti došla kaka pozitivna rešitev v odškodninskih zadevah na breme poštne uprave.

Brez končne rešitve vrhovne inštanca v državni pošti, pa tožba na upravno sodišče ni dopustna.

Ne podpirajte torej z reklamacijami poštnega birokratizma, da se redijo akti po pisarnah, na katere prežijo one uradniške moči, katere bi sicer kot nepotrebne zadela usoda redukcije.

Poštna nakaznica so dopustljive do 1000 Din.

Neka stranka pa je iztuhtala, da se lahko 5000 Din po pošti nakaže, če pošlje stranka, kateri želimo ta znesek nakazati, kot »poštni paket« proti povzetju kos papirja z naslovom nakazivatelja in označbo »povzetje 5000 Din«.

Za tak »paket« je plačati 21.30 Din pristojbine, in znesek se kot povzetje brez odbitka in brez stroškov nakaže; navadnih nakaznic bi moral napisati petero in pristojbine bi znašale več kot 28 Din.

Kje tiči tukaj logika tarifne politike? Skoraj neverjetna je sledeča zgodbica:

Neka pošta napravi ovadbo, da je došla tja inozemska spremnica brez frankovnih znamk, ki so očitno zločinsko odstranjene. V dovršeno juridičnem slogu z raznimi grozili in umetnimi očitki se odpravi akt na kraj, kjer bi se dalo kaj izslediti. Ubogi uradniki se tam izgovarjajo, pišejo izjave; o spremnici ne ve nihče kaj povedati. Ko je akt že precej narastel ter ni upanja še kaj novega izslediti, pride višja inštanca do besede.

Tam ga dobi v roke jurist ter odstopi ominožno ovadbo neposredno osrednji poštni oblasti predajne države, dokazivši v daljšem dopisu našo posebno pozornost na vsako nekorektnost v mednarodnem prometu itd. Po zanesljivih vesteh je akt tehtal tedaj ravno 728 gramov.

Že z obratno pošto je bila rešitev iz inozemstva v Beogradu:

»Naše spremnice se v gotovini frankirajo.«

Ni ravno namen naših kritičnih vstic občinstvo zabavati, pa nekako humoristično bi se čitalo take razprave, ki se dajo poljubno nadaljevati, ne da bi dodal poročilom še kaj proste domišljije. Iz zbirke lastnih izkušenj lahko vsakdo te le črtice nadaljuje, ne da bi predmet izžrpal.

Nedavno je objavil neki inozemski časopis oceno neke brošure, koje avtor je brezdomno izvrsten poznavatelj naših razmer, katere žigosa pod naslovom: »Die Balkanisierung des SHS Verkehrswesens.«

Samo nekaj odlomkov je citiranih v tej kritiki, toda iz teh se da sklepati kako uničujoča je obsodba naših prometnih razmer v omenjeni knjigi, ki posvečuje celo ljubljanski direkciji posebno poglavje.

Hapag.

Družba Hamburg - Amerika, pred vojno največja trgovska družba na svetu, je predložila poročilo za leto 1923. Hapag vsebuje prve črke celega naslova: Hamburg - Amerika - Paketfahrt - Aktien - Gesellschaft. Brodovje družbe je znašalo majnika 1924 76 morskih ladij z vsebino 373.000 brutotonov a 2.83 m³, dve z vsebino 15.800 ton so pa še delali. K temu pridejo še manjše ladje, parniki za morskopelno službo, parniki na rekah, vlačilci itd, 152 enot in 35.000 ton. Število in tonaža sta malo manjša kakor leta 1923, ker so stare ladje izločili. Vsega skupaj je imela Hapag kon-

cem maja 1923 260 ladij in 446.506 ton, koncem maja 1924 pa 251 ladij in 432.537 ton. Torej ne dosti več kakor polovico ladij leta 1913 in komaj tretjino tedanje tonaže; tedaj je imela 439 ladij in 1.360.360 ton. Od teh je bilo 194 oceanskih parnikov z 1 milijonom 307.411 tonami.

S sklepom leta je družba svojo obnovo približno skončala, dobavila je 18 morskih parnikov s 117.000 tonami. Med njimi sta bila dva 22.000-tonska parnika »Albert Ballin« in »Deutschland«. Če tudi družba ne gradi več tako velikih parnikov, kakor jih je prej, kvaliteta ni nazadovala in so v tehniškem oziru vpeljali celo marsikaj novega. Poročilo omenja zlasti kurjavo s petrolejem, turbine, Dieslove motorje. Združitev z ameriško skupino Harriman se je izkazala tudi l. 1923 kot dobra. Izseljeniška bilanca se je leta 1923 prav posebno dvignila, tako glede Nemčije kakor glede večine drugih evropskih držav. Severoameriški kajitni promet je bil zadovoljiv, pa ni dosegel obsega, ki so ga nekateri prerokovali.

V tovarniški službi je bila konkurenca lani še kar naprej tako velika, da je delala družba z izgubo. Šele na koncu leta so se konkurenti v toliko sporazumeli, da so se odstranili vsaj najhujši nedostatki.

31. decembra 1923 je imela družba na suhem 1522 nastavljenecv in 3049 delavcev, na ladjah pa 5570 zaposlenecv. 31. decembra 1922 so bile odnosne številke: 1427, 3312, 4001.

Bilanca za 1923 ni prav zločna, kakor ni noben konto v papirnih markah. Akcijski kapital znaša 285 milijonov zlatih mark napram 157,5 leta 1913. Bruto-dobiček je znašal l. 1923 1.787.277 bilijonov v papirnih markah, leta 1913 68.035.028 mark. Dividende ne bodo izpalačali nobene. So previdni, dokler si popolnoma ne opomorejo.

V drugem članku bomo pa poročali o vsem nemškem trgovskem brodivju pred vojno in po nji.

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Trgovina.

Seja za določitev borznih uzane. — V prostorih Trgovske in obrtniške zbornice (Beethovnova ulica št. 10) se bo vršila V. seja odbora za določitev uzane za trgovino z lesom na ljubljanski borzi, v ponedeljek dne 21. t. m. ob 9. uri.

Pri trgovskih poslih z neznanimi Švicarji bodite oprezni! Cesto se dogaja, da sklepajo naši trgovci posle z neznanimi švicarskimi osebami, ki se izda-

jajo za trgovce. Vse delovanje teh laži-trgovcev gre navadno za tem, kako bi naše ljudi prevarili. V dobri veri se naši trgovci spuščajo v pogajanja s takimi elementi, dajejo jim celo predplačila itd. in ko uvidijo prevaro, se obračajo na švicarski konzulat, da jim pomaga. Toda navadno je to že prepozno, ker je težko eruirati neznanca in ako ga tudi najdejo, se navadno pokaže, da je znani goljuf brez premoženja itd. Da se po možnosti preprečijo taki primeri, prosi švicarski konzulat v Zagrebu, naj se vsakdo, kdor hoče stopiti v poslovne stike z neznanimi Švicarji, najprej obrne na švicarski konzulat za informacije. Tudi se morejo obrniti stranke same neposredno na informacijske urade v Švici, od katerih priporoča konzulat: Schweizerischer Verband, Kreditreform, Kreisbureau, Bern, Theaterplatz 2 ali Auskunftei Schimmelpfeng W. Zürich, Bahnhofstrasse 70-72. Neznatni stroški za predhodno informacijo se bodo večkrat prav dobro izplačali. Švicarski konzulat v Zagrebu je strankam za informacije rade volje na razpolago, vendar pa odklanja že vnaprej vsako odgovornost in podporo za primer, da je oškodovanec sam, zbog svoje neopreznosti, ker se že prej ni informiral o značaju neznanca, zakrivil, da je padel sumljivim elementom v roke in se konzulat na take pritožbe tudi ne bo več oziral.

Indeksna številka za veletrgovino na Poljskem. Na podlagi cen za 57 najvažnejših predmetov ugotovljena indeksna številka za veletrgovino na Poljskem je znašala v tanuarju tek. leta 111,2, v februarju tek. leta 111,9, v marcu t. l. 110,5, v aprilu t. l. 109,1 in v maju 104. Te številke so se ugotovile po zlati vrednosti in po predvojni cenah leta 1914, ki so se pri preračunavanju upoštevale s številko 100.

Veletrgovina na Rumunskem. Na podlagi cen po stanju dne 1. avgusta 1916 preračunjene indeksne številke so znašale v mesecu juniju t. l.: za 21 vrst živil 3982 (v maju t. l. 3827), za oblačila 4642 (4590) in za druge potrebščine 3336 (3303). Celotna indeksna številka je torej znašala za junij t. l. 3987 in za maj t. l. 3853.

Ukinitve poslovanja kartela mlinov na Ogrskem. Kartel ogrskih mlinov je po daljših pogajanjih ukinitel svoje poslovanje. Od sedaj naprej kupuje in prodaja vsak mlin popolnoma neodvisno od drugih mlinov, od čečsar si spričo nastale konkurence konzumenti obetajo znižanje cen.

Pogoji za potovanje v Turčijo. — Državljeni kraljevine SHS, kateri potujejo v Turčijo, se ne morejo zadržati tam več nego en mesec. Turške oblasti jim ne bodo mogle enomesečnega roka za noben primer podaljšati.

Velesejem v Frankfurtu n. M. V Frankfurtu n. M. se vrši letošnji velesejem od 21. do 27. septembra. Natančnejši podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na razpolago.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Denarja ne morete sedaj dobiti,« odvrne baron mirno. Itzig se njemu ni dozdeval nevaren človek.

»Dobro,« reče Veitel, »čas mi je slišati od gospoda, da mi izplačate popoldne. Jaz imam čas. — Čakam lahko do večera. Da vas pa ne bom po nepotrebnem nadlegoval, bom čakal kar na stopnicah.« Po teh besedah je barona navdal zopet strah in groza.

Itzig je šel proti vratom, toda baron ga je poklical nazaj. »Ali mi lahko svetujete, kaj naj storim,« vpraša baron, »če vam ne morem izplačati omenjene vsote?«

Itzigove oči se zasvetijo, on zmaje z glavo in z rameni ter reče: »Milostljivi gospod baron, mogoče bi se našlo sredstvo, edino in zadnje. Vi imate na svojem posestvu hipoteko za dvajset tisoč, katere pa se nahaja pri Ehrentalu. Lahko storim, če želite, da vam Pinceles pusti onih deset tisoč in jaz vam jih preskrbim še deset, če vi mojemu prijatelju cedirate to hipoteko.«

Baron ga pazljivo poslušal in reče resno: »Najbrž vam ni znano, da sem ravno kar inštrument cediral Ehrentalu.«

»Oprostite, milostljivi gospod, to niste izvršili, ker ni bilo nobenega sodnijskega postopanja.«

»Toda moja pismena pogodba,« reče baron.

Veitel nadaljuje: »Po čemu potrebujete hipoteko zt Ehrentala? Letošnje leto itak dobite vaš kapital, ki ga imate pri poljski gospodi, in potem mu lahko izplačate z denarjem. Do takrat pa pustite hipoteko v njegovih rokah, saj ni treba nikomur vedeti, da ste sklenili z nami pogodbo. Če hočete iti z menoj k notarju in mojemu prijatelju in tam prepisete hipoteko, vam preskrbim še danes dva tisoč dolarjev in takrat, ko nam izročite inštrument, vam izplačam še ostanek.«

Smehljaje je poslušal baron ta nasvet. Končno reče: »Tega ne morem izvršiti, mislite na kak drug izid.«

»Drugega izhoda ni,« reče Itzig, »toda saj je šele poldne, jaz pa lahko čakam do petih.« Nato se zopet prikloni in gre proti vratom. »Toda, milostljivi gospod, vi boste rabili v prihodnjih mesecih še več denarja za vašo tovarno. Če mi cedirate

vašo hipoteko, imate ves denar. Še eno prošnjo imam do vas, milostljivi gospod: O naši kupčiji pa ne povejte Ehrentalu nič, kajti on mi lahko škoduje celo življenje.«

»Bodite brez skrbi,« odvrne baron. Veitel odide.

Baron je stopal velikih korakov po sobi gor in dol. Premišljeval je, kaj naj stori. Resnično, zanj bi bila to rešitev. Toda baron je dal svojo besedo in ni smel na kaj takega misliti.

Toda saj nevarnost zanj ni bila tako velika. Tolažil se je baron samega sebe. Dokumenti bodo ostali tako dolgo pri Ehrentalu, dokler ne dobi poljskega denarja, s katerim izplača Ehrentalu in reši svoje dokumente. In če pride do najhujšega, bi pustil izstaviti novo hipoteko za Ehrentala na njegovo posestvo, mu dovolil še kako odškodnino in stvar bi bila v redu. Ura je bila eno, dve; zazvonil je in ukazal zapreči voz. Ko se je odpeljal, je videl na stopnicah stajati Itziga, ki je mirno čakal na peto uro.

Ko ga je voznik pred vrati vprašal, kam naj pelje, je dobil za odgovor: »K Ehrentalu!«

Ehrental pa je preživel zelo nemirno dopoldne. Poslal je po Pincelesa in mu očital nepoštenost, to-

da dobil je le odurne odgovore. Poslal je tudi po Itziga, ki ga pa ni bil nikjer dobiti.

Bil je ravno prav slabe volje, ko se je baron vnovič pripeljal k njemu. Prišlo pa je med njima do ravno tako razburljive scene, kakor dopoldne in poit se je baron zopet odpeljal. Sklenil je še končni poizkus pri nekem bogatem prijatelju, toda tudi ta pot je bila brez uspeha.

Ura je bila štiri, ko se je vrnil v svoje stanovanje. Na stopnicah je videl sloneči človeka, ki se mu je globoko priklonil. Odhitel je v sobo in se vsedel na divan. Vedel je, da zanj ni več rešitve, pač le ena, in ta je on, ki sloni na stopnicah. S strahom je štel udarce ure, vedno bolj se je bližala usodna ura. Po zadnjem udarcu pete ure je pozvonilo pri vratih. Baron je vstal s svojega sedeža. Itzig je odprl vrata in držal v roki dva papirja.

»Jaz vam ne morem izplačati,« mu reče baron s hripavim glasom. Itzig se zopet prikloni in mu ponudi papir in reče: »Tu je načrt za ono pogodbo.«

Baron pa vzame klobuk in reče, ne da bi pogledal tujca: »Pojdiva k notarju!«

(Dalje sledi.)

Rusko-kitajska trgovinska pogajanja pretrgana. — Pogajanja med Rusijo in Kitajsko so bila začasno prekinjena, ker ni še Rusija ratificirala rusko-kitajskega dogovora. Sovjetska vlada je stavila Kitajski predlog za ustanovitev ruskega poslaštva v Pekingu oziroma kitajskega v Moskvi. Kitajska je odgovorila, da mora še proučiti to vprašanje, ker ne predvideva rusko-kitajski sporazum ustanovitve teh poslaštiv.

Denarstvo.

Zlata pariteta srednjeevropskih držav. Naša kraljevina: 1 zlat dinar = 17 pap. dinarjev; Avstrija: 1 zlata krona = 14.400 pap. kron; Italija: 1 zlata lira = 4.47 pap. lir; Češkoslovaška: 1 zlata krona = 6.90 čeških kron; Ogrska: 1 zlata krona = 17.600 pap. kron; Poljska: 1 zloty = 1.800.000 pap. mark; Rumunija: 1 zlati lej = 42 pap. lejev.

Izplačilo dividende »Oceania«. — Brodarska delniška družba »Oceania« v Beogradu izplačuje za poslovno leto 1923 dividendo v iznosu 40 Din za akcijo.

Dohodki francoske zakladnice. — V mesecu juniju se je steklo v državno zakladnico za 3.100.173.090 frankov navadnih stalnih dohodkov, t. j. za 536.604.020 frankov več kakor v juniju lanskega leta. Za dobo prvega polletja 1924 so se dohodki zvišali za 2.544.267.000 frankov.

Ruski državni proračun za 1923/1924 izkazuje 700 milijonov zlatih rubljev dohodkov, a izdatkov 579 milijonov zlatih rubljev. Za delno pokritje tega deficita od 120 milijonov je država razpisala 100 milijonov 8%nega posojila v zlatih rubljih po kurzu 96% in izplačilnega v devetih obrokih do 1. januarja 1930. Vse trgovske družbe so prisiljene 60% svojih rezervnih skladov investirati za to posojilo. Na ta način si je sovjetski režim po zgledu zapadnih držav zagotovil podpis celokupne emisije.

Davki in takse.

Davčni zaostanki v Vojvodini. Beograjski »Privredni Pregled« poroča, da znašajo davčni zaostanki v Vojvodini 1.500.000.000 Din. Tako ogromni zaostanek je nastal, ker se davki tam že izza leta 1918 ne odmerjajo. Davčni zavezanci plačujejo le na račun toliko, kolikor mislijo, da bodo morali plačati, ako se jim davek odmeri. Samo Subotičani so dolžni več milijonov dinarjev davka. Finančna uprava v Vojvodini je popolnoma odrekla. Le na ta način je mogoče, da najbogatejša in najrodovitnejša pokrajina naše države ne plačuje niti približno toliko davkov, kolikor bi jih morala plačevati, ako bi se redno odmerjali. Finančno ministrstvo se bavi s to zadevo in jo namerava korenito urediti, kar bo jako težko, ker davkoplačevalci ne razpolagajo s takimi denarnimi sredstvi, da bi sedaj mogli zadostiti svoji dolžnosti, ker so v času denarne inflacije donhajajoče dohodke ali investirali ali drugače porabili. Ako bo seglo finančno ministrstvo po skrajnih sredstvih za izterjanje zaostankov, bo brez dvoma prišla večina davkoplačevalcev v težak položaj, da bodo morala se ali zadolžiti ali odprodati nepremičnine. S tem so vzvezi akcije vojvodinskih gospodarskih krogov, o katerih je pred kratkim poročalo časopisje, da se omili njihovo davčno obremenitev.

Davčno okrajno oblastvo v Kočevju razglašajo: V smislu člena 2011 finančnega zakona za leto 1924-25, Ur. list št. 140 ex 1924 oziroma naredbe delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 10. VI. 1924 A. I. 3398 ex 1924 se s tem javno razglašajo, da bode seznam o predpisu dohodnine davkoplačevalcem političnega okraja Kočevje za leto 1923 razpoložen prizadetim na vpogled pri davčnem uradu v Kočevju, Ribnici in Vel. Laščah oziroma pri davčnem okrajnem oblastvu v Kočevju v času od 14. VII. do vstetega 28. VII. 1924. Vsak davkoplačevalec dobi o predpisu dohodnine potom županstva še posebno obvestilo. Kako pritožbo proti tej odločbi se zamore

vložiti v smislu gori navedenega zakona najkasneje do 12. VIII. 1924 pri podpisnem davčnem okrajnem oblastvu.

Pred novimi davki v Nemčiji. — Zastopniki velikih delavskih združenj so bili sprejeti pri kanclerju ter mu razložili potrebo pravične razdelitve davčnih bremen med vse sloje prebivalstva. Kancelar je zagotovil zastopnike delavcev, da se bo storilo vse mogoče, da se bodo bremena, ki jih nalaga Nemčiji Dawesov načrt, krila z novimi davki na dohodke od premoženja in na zapuščine.

Obrt.

Konferenca obrtniških združenj iz Banata. — Obrtniška združenja (korporacije) iz celega Banata, zbrana na konferenci v Velikem Bečkereku, so sprejela sledečo resolucijo: Obrtniška združenja Banata: 1. zahtevajo, da se čimprej izda obrtni red, ki bo veljal za celo kraljevino; 2. zahtevajo, da vsako obrtniško združenje v Banatu napravi potrebne korake, da se v vseh večjih mestih Banta osnujejo obrtniške posojilnice in hranilnice na principih združništva, ki naj potem osnujejo Zvezo banatskih obrtniških združenj; 3. prosijo, da Narodna skupščina izda čimprej zakon o osnovanju Državne obrtne banke v Beogradu; 4. da banatska trgovska, industrijska in obrtniška zbornica podvzame potrebne korake, da se v mestih z najmanj 50 samostojnimi obrtniki osnujejo obrtniška združenja za zaščito stanovskih interesov obrtništva; 5. predlagajo, da se izda zakon o zavarovanju obrtnikov in da se s tem zakonom uvede obvezno plačanje prispevkov vseh obrtnikov, ker bodo samo na ta način zagotovljeni za slučaj starosti in onemoglosti; 6. prosijo, da ministrstvo trgovine in industrije ukaže obrtnim oblastvom v Banatu, da predhodno zaslišijo pri izdajanju obrtnih dovoljenj mnenje obrtniških združenj, ker je veliko število takšnih obrtniških pomočnikov, ki nimajo predvidene strokovne sposobnosti za samostojno delo, a zahtevajo, da se jim izda samostojna obrtnica; 7. sklenejo: a) da se otroci s tremi do štirimi razredi osnovne šole smejo sprejeti kot obrtniški vajenci najmanj na tri leta, otroci z dvema do tremi razredi srednje šole najmanj na dve leti, a otroci s štirimi ali več razredi srednje šole za čas najmanj enega leta; b) da se ministrstvo za socialno politiko naprosi, da se za to prehodno stanje, dokler ne bo izdan zakon o ljudskih šolah, omogoči delodajalcem prejem otrok kot vajencev, koji so dovršili 13. leto, ker so danes taki otroci brez vsakega posla; c) da se nadzorništvo obrtnih šol zaprosi, da strogo kontrolira, da vajenci redno pohajajo nadarjevalne šole in da se več pazi na to, da so snažni in da se jim da potrebna učila; 8. prosijo, da ministrstvo trgovine in industrije ukine letne sejme v vseh manjših občinah, ker je praksa pokazala, da so na škodo splošnemu gospodarstvu in da se odobri držanje takih sejmov samo v onih mestih, katere bi predlagala Banatska trgovska, industrijska in obrtniška zbornica v interesu celokupnega narodnega gospodarstva; 9. zahtevajo, da se pri ministrstvu trgovine in industrije izposluje naredba, da bodo blagajne za zavarovanje delavcev uterjavale pristojbine za zavarovanje pomožnega osebja vsaki mesec in da se ekspozitive blagajn za zavarovanje delavcev ukinejo ter da se njih delokrog prenese na obrtniška združenja v interesu fiskalnega stanja blagajn samih; 10. zahtevajo izenačenje davkov; 11. prosijo centralne in upravne in osobito obrtne oblasti, da pri vseh vprašanjih gospodarskega značaja zahtevajo pred rešitvijo mišljenje Banatske trgovske, industrijske in obrtniške zbornice; 12. zahtevajo strogo kontrolo, da se prepreči vsaka kršitev obrtnih za-

konov. Konferenca obrtn. združenj je končno sprejela z zadoščenjem na znanje, da se bo Banatska trgovska, industrijska in obrtniška zbornica po načrtu novih pravil za zbornice delila na tri samoupravne skupine: trgovsko, industrijsko in obrtno, ker bo tako varstvo interesov posameznih skupin bolje zasigrano.

Carina.

Carinski prejemki v mesecu maju t. l. V mesecu maju t. l. so carinarnice pobrale na carini in sporednih taksah: od uvoza 11.939.396.53 v zlatih in 23 milijonov 259.968.60 v papirnatih dinarjih, od izvoza za 22.253.56 v zlatih in 20 milijonov 885.494.68 Din v papirnatih dinarjih, skupaj 138.993.427.48 Din. Redni dohodki se porazdele nastopno: carina 30.609.430.95 Din, monopolske takse 2.836.342.75 Din, žigovina (puncovina) 72.950 Din, državna trošarina 20 milijonov 534.704.97 Din, luksuzna taksa 1 milijon 157.054.24 Din, 2% davčna varščina 557.913.82 Din. Na izrednih dohodkih so se pobrali nastopni zneski: kazni 118.373.96, prodano blago 1071.05 Din, naknadno po kontrolnih odredbah pobrani zneski 137.064.80 Din, prodane tiskovine 18.066.45 Din, razni drugi dohodki 65.147.11 Din, ažijo na zlato 85.123.540.66 dinarjev. Sporedne takse so znašale: ležarina 153.596.38, noševina 120.218.28 dinarjev, svinčniki, pečati in žigi 11.969 dinarjev, statistika 52.932.98 Din.

Promet.

Nova telefonska govorilnica. — Na pošti v Mojstrani je vzpostavljena od 1. t. m. dalje nova telefonska govorilnica.

Povišanje železnih tarif na Rumunskem. — Rumunske državne železnice bodo zvišale, kakor se poroča, svoje tarife izza 1. avgusta t. l. za 10%.

Prekomorski promet v tržaškem pristanišču. V prekomorskem prometu je došlo v mesecu aprilu 1924 (v mesecu aprilu 1923) v Trst 2.093.387 stotov, (747.147 q) blaga, odšlo pa je iz Trsta 967.078 q (609.956 q). Celokupni promet je znašal 3.060.464 q (1.357.103 q), torej se je promet napram lanskemu letu dvignil za 1.703.361 q, to je za 125%. Blago je došlo iz nastopnih držav: iz Angleške 314.729 q, iz Angleške Indije 284.009 q, iz Združenih držav Ameriških 2.681 q, iz Holandske (največ nemški premog) 227.411 q, iz Egipta 120.919 q, iz Italije 117.820 q itd. Odšlo pa je blaga: v Severno Ameriko 226.202 q, v Italijo 116.767 q, na Angleško 87.605 q, v Argentinijo 84.494 q.

Strokovno šolstvo.

GREMIJ TRGOVCEV V LJUBLJANI objavlja sledeče:

Na odborovi seji, ki se je vršila dne 17. t. m., je sklenilo načelstvo, da se prične redni pouk na gremijalni trgovski nadaljevalni šoli dne 1. septembra t. l.

Za vstop v I. letnik gremijalne trgovske nadaljevalne šole se zahteva predizobrazba dveh razredov srednje šole ali dveh razredov meščanske šole ali pa 8 razredov osnovne šole.

Člani se naprošajo, da se ravnajo strogo po sklepu načelstva ter ne sprejemajo nobenega vajenca brez navedene predizobrazbe.

Nadaljnja navodila glede gremijalne šole se bodo pravočasno naznanila.

Načelstvo.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v okolici Maribor naznanja vsem članom, da se vrši v nedeljo, dne 27. julija ob pol 14. uri v gostilni Kramberger v Krčevini redni letni občni zbor. — Opozarjajo se vsi člani, da se zanesljivo udeležijo.

Franjo Resnik, t. č. načelnik.

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 537. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Elektro-Company družba z o. z. 583. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Fr. Rozman & Ko., tovarna kandidatev. 539. Sedež: Mojstrana. Besedilo firme: Portland-cementna tovarna d. d., Dovje.

Razno.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo. — Se tekom tega meseca se imajo obnoviti trgovinska pogajanja med našo državo in Avstrijo in se bodo naši delegati iz raznih ministrstev sestali z avstrijskimi delegati na Dunaju. Trgovinska pogodba se bo sklenila na podlagi klavzule največje pogodnosti.

Podružnica Ljubljana Jugoslovenskega Sumarskega Udruženja ima občni zbor v salonu gostilne pri »Levu« na Gosposvetski cesti v Ljubljani, dne 21. julija 1924 ob 10. uri z običajnim dnevnim redom. (§ 19. podr. pravil, »Sum. list« 1923, str. 244.) — Samostojne predloge sprejema podružnica do 15. julija 1924. — Točno ob 8. uri se vrši istotam za odbornike obvezna odborova seja. — Zvečer ob 20.30 predava v istem lokalu g. ing. Ružič o temi: »Agrarna reforma in gozdarstvo«. Po predavanju in event. debati prosta zabava.

Izredni občni zbor ima »Balkan« d. d. za mednarodne transporte v Ljubljani dne 31. t. m. ob 12. v prostorih Jadransko-Podunavske banke v Ljubljani.

Ljubljanski velesejem. Prijavni termin za udeležbo na letošnjem ljubljanskem velesejmu se zaključuje dne 25. t. m.

Razstava avtomobilov v Zagrebu. Pogoji za sodelovanje se dobe v uradu Zagrebškega zbora. Razstava se bo otvorila 11. oktobra t. l. ob 11. dopoldne in bo trajala do 15. oktobra, torej 5 dni. Razstavili pa se ne bodo samo avtomobili, temveč tudi druga motorna vozila, med temi za obdelovanje zemlje (traktorji) in druge zadevne potrebščine. Najemnina za vsak kvadratni meter znaša v paviljonu 60 Din, na prostem 30 dinarjev. Doslej je že več trdk priglasilo sodelovanje.

Popust na železnicah za posetnike praškega velesejma. Jesenski svetovnoznani praški vzorčni velesejem se bode vršil v dneh od 21. do 28. septembra t. l. Interesenti iz kraljevine SHS se opozarjajo, da je ministrstvo saobračaja v Beogradu z odlokom z dne 27. maja t. l. dovolilo vsem posetnikom velesejma 50-odstotni popust na vseh jugoslovanskih železnicah za vožnjo v Prago in nazaj. Ta popust velja za vse osebnne in brze vlake izvzemši Simplon-Orient Expressa. Istotako je dovoljen 50-odstotni popust na tovorni tarifi za razstavljene vzorce. Ministrstvo železnic CSR je kot preje tudi sedaj dovolilo popust na čl. progah ter ministrstvo zunanjih zadev CSR 75-odstotni popust pri pristojbinah na vizume, tako, da bode poset praškega velesejma za jugoslovanske trgovce, industrijce, obrtnike in poljedelce zvezan z minimalnimi izdatki. Z ozirom na gori navedene olajšave ter na najboljši glas, ki ga uživajo vzorčni velesejmi v Pragi, v kolikor se tiče prvovrstnih nakupnih virov, se splošno sodi, da bo število posetnikov iz kraljevine SHS ob priliki prihodnjega velesejma naravnost impozantno.

Pravilnik razsodišča Trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu. — Minister trgovine in industrije je odobril pravilnik razsodišča Trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu, ki stopi takoj v veljavo. Pravilnik vsebuje 62 paragrafov in je razdeljen na 17 raznih poglavij, katera obravnavajo postopanje razsodišča. Prvi trije paragrafi govorijo o imenovanju, delokrogu in nadležnosti razsodišča. V § 4. do 8. so obsežna pravila o sestavi razsodišča, katerega predstavlja odbor 60 oseb. Položaj pravnega tajnika določa § 9., medtem ko v §§ 10. do 18. razpravlja o vsebini pismene točke in o določitvi posameznih razsodišč. O postopanju pri glavni razpravi govorijo §§ 19. do 24., medtem ko vsebujejo §§ 25. do 31. določila za dostavo tožbe. Postopek pri glavni razpravi je določen v §§ 34. do 48. Predmet spora in obnova

Z milom „Zlatorog“

postrežete Vaše odjemalce pošteno, ker se uporabljajo za izdelavo samo izbrane surovine. Zato pazite na Vaše zaloge in

naročite pravočasno.

postopanja so predvideni v §§ 49. do 51. O posvetovanjih razsodnikov vsebujejo potrebna določila §§ 52. do 58. A izrek sodbe je reguliran v §§ 54. do 56. V §§ 60. in 61. so določila glede stroškov, a v § 62. prehodna določila, glasom katerih stoji v veljavo ta pravilnih z odobrenjem ministrstva trgovine in industrije. Pravilnik so sprejeli vsi trgovski krogi z zadoščenjem, ker bo mnogim omogočeno izterjavanje tudi takih terjatev, ki so bile do sedaj zbog počasnega postopanja skoro neizterljive. Pri nas v Ljubljani bo, upajmo vsaj, v kratkem začelo poslovati borzno razsodišče, ki bo prineslo našim trgovskim krogom iste olajšave v sodnem postopanju, kakor navedeno zbornično razsodišče.

Kongres mednarodnega urada za delo zaključen. — Dne 11. t. m. se je zaključil kongres mednarodnega urada za delo, ki se je vršil v Genovi pod predsedstvom bivšega ministrskega predsednika Brantinga. Kongres je sprejel sledeče sklepe: 1. Konvencijo o prepovedi nočnega dela v pekovski obrti. 2. Konvencijo za 24 urni tedenski počitek v mehaničnih steklarnicah. 3. Konvencijo za enakopravnost domačih in tujih delavcev pred zakonom o nezgodnem zavarovanju.

Koliko imamo sadnega drevja? Po uradnih podatkih poljedelskega ministrstva je nasajenih v naši kraljevini 50 milijonov 970.000 sliv, 7.758.000 jablan, 3 milijone 685.000 hrušk, 1.738.000 orehov, 3.458.000 oljk, 461.000 kostanjev in 5 milijonov 392.000 drugih sadnih dreves, skupaj torej 73.470.000 sadnih dreves. Skupna vrednost teh dreves se ceni na 3 in pol milijarde, njihovo sadje pa letos na 500 milijonov dinarjev.

Likvidacija avstrijske »Holzbank«. — Kakor pišejo dunajski listi, stoji dunajska »Holzbank« pred likvidacijo. Banka ima ogromne zaloge lesa, ki se bodo tedaj zelo težko prodale.

Anglija proti suhemu režimu. — Spodnja zbornica je odbila te dni z veliko večino glasov zakonski predlog o prepovedi alkohola.

Posredovalnica za službe Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani ima vedno na razpolago vse vrste trgovskega personala in posluje za poslodavce brezplačno. Vse gg. trgovce, kakor tudi ostale podjetnike prosimo, da pri njih izpraznjena mesta vedno prijavljajo na naslov: Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani (telefon št. 552).

Naši morski patrolni čolni. — V Baku se je 15. t. m. spustilo v morje na najsvetanejši način prvih 6 motornih patrolnih čolnov, ki bodo služili specielno za preganjanje tihotapcev. Svečanostim bosta prisostvovala tudi minister financ in minister trgovine industrije.

Sovjeti priznavajo dolgove. — Iz Londona poročajo »Berliner Tagblatt«, da je sovjetski zastopnik izjavil, da priznava Rusija 20% carističnega predvojnega dolga.

Tržna poročila.

Svinjski sejm v Mariboru dne 11. julija. Prignalo se je 211 svinj in 8 koz. Cene so bile za komad sledeče: za mlade prašiče 5 do 6 tednov stare, 112.50 do 225 dinarjev, 7 do 9 tednov 250 do 300 dinarjev, 3 do 4 mesece 400 do 700 Din, 5 do 7 mesecev 750 do 900 Din, 8 do 10 mesecev 1000 do 1150 Din. Za kg žive teže 15 do 17.50 Din, kg mrtve teže 22 do 23.75 Din. Koze 225 do 250 Din za komad.

Seno na mariborskem trgu. V soboto 12. t. m. so pripeljali kmetje samo 3 vozove sena, ki so ga prodajali po 62.50 dinarjev, 1 voz otave, katero so cenili 55 Din in voz slame 45 Din za 100 kg. — Prodala sta se samo 2 voza, drugo so kmetje peljali nazaj.

Črešnje na mariborskem trgu so zelo ponehale in kar jih je še, se prodajajo po 15 Din za 1 kg, takozvane divje črešnje se pa prodajajo 1 kg po 13 Din.

Živalski trg (Budimpešta, 10. julija). (V tisočih madž. kron). Goveja živina: Voli 12.5—20, biki 12.2—20, krave 10 do 15, mršava živina 7—10, junci 8 do 15.5. Tendence čvrsta. Svinje: Dogon 1200 rilcev. Lahke svinje 19—22, srednje 21—22.5, težke 20—22.5. Tendence živahna.

Jermena za cepe,

gože, biče (gajzle), jermena za čevlje, tržaške bičevnike, motvoz (špagal), šmis, čevljarsko prejo, čopiče za beljenje in pleskanje ter razne krtače kupite najceneje v veletrgovini Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Dobava, prodaja.

Oddaja prevoza soli. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 3. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede oddaje prevoza 8000 ton morske soli iz Trsta do Ljubljane.

Dobava mrežic za plinsko razsvetljavo. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 2. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave mrežic za plinsko razsvetljavo.

Dobava blagajn. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za dobavo 15 stoječih in 10 ročnih blagajn na dan 4. avgusta 1924. Licitacija se vrši ob 11. uri dopoldne v sobi št. 43 v I. nadstropju, Sv. Jakoba trg 2.

Dobava tekstilnega materiala. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 4. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave tekstilnega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja krovskih del. Na objektih območja progovne sekcije Ljubljana, glavna proga, je treba izvršiti popravo streh. Tvrde, ki bi na to delo reflektirale, naj se oglasijo v času od 16. do 19. julija med 9. in 12. uro pri odseku I/5. za visoko stavbo v pritličju Gradbenega odeljenja na glavnem kolodvoru, kjer bodo dobile podlage za ponudbe.

Državna borza dela v Mariboru. Od 6. do 12. t. m. je bilo pri tej borzi 113 praznih mest pripravljenih, 190 oseb je iskalo dela, v 47 slučajih je posredovala borza dela z uspehom in 10 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 12. julija t. l. pa je bilo 4348 praznih mest pripravljenih, 5803 osebe so iskale dela, v 2120 slučajih je borza posredovala uspešno in 1149 oseb je odpotovalo. — Delo iščejo: 3 gospodinje, 28 hlapcev, 3 viničarji, 1 lovec, 4 šafarji, 5 rudarjev, 1 vrtnar, 1 kamnosek,

8 podkovskih kovačev, 2 kotlarja, 3 železstrugarji, 2 kleparja, 1 zlatar, 3 strojni ključavničarji, 4 mehaniki, 1 izdelovalec godal, 8 mizarjev, 3 sodarji, 3 žagarji, 2 usnarja, 3 sedlarji, 1 vrvar, 1 barvar za platno, 25 krojačev in šivilj, 14 čevljarjev, 1 šteparica vrhnih delov čevljev, 1 modistka, 8 peric, 1 knjigovez, 3 mlinarji, 19 pekovi, 2 slašičarja, 2 mesarja, 2 zidarja, 2 slikarja, 3 strojniki, 17 slug, 3 knjigovodje in knjigovodkinje, 18 trgovskih sodručnikov in sodručnic, 5 kantoristk, 81 pomožnih in tovarniških delavcev in delavk, 1 sofer, 2 hišnika, 31 pisarniških moči, 3 hotelske sobarice, 10 natakarič, 107 gospodinj, kuharic, služkinj, varušek itd., 15 vzgojiteljic. — Delo je na razpolago: 82 hlapcem in deklam, 7 viničarjem, 50 rudarjem, 2 vrtnarjema, 1 opekarskemu mojstru, 2 kamnosekoma, 1 kovaču za kose, 1 monterju za inštalacijo, 1 kovotlačitelju, 2 kleparjema, 2 ključavničarjema, 3 izdelovalcem godal, 3 sodarjem, 1 tkalcu za pokov, 1 tapetniku, 1 slašičarju, 1 mlinarju, 4 pleskarjem, 2 fotografoma, 1 hišnemu hlapcu, 1 hišniku, 8 pomožnim delavkam, 8 poljedelavkam, 10 šiviljam za perilo in obleko, 2 ženskama za falcanje papirja, 1 prodajalki, 2 pericama za hotel, 3 gospodinjam, 2 vzgojiteljicama, 2 natakaričama, 120 kuharicam, služkinjam, sobaricam, varuškam, postrežnicam itd. — Ta borza je do sedaj od vseh borz dela v Jugoslaviji najbolj na višku, kajti praznih mest je bilo od 1. januarja do 5. julija t. l. v Beogradu 3147, v Ljubljani 4507, v Mariboru pa 4236; v tem času je dela iskalo v Beogradu 12.068, v Ljubljani 4794, v Mariboru pa 5613 oseb; odpotovalo jih je pa dela iskat iz Beograda 5308, iz Ljubljane 1680, iz Maribora pa 1139 oseb. Posredovanj z uspehom je bilo v Beogradu v 2410, v Ljubljani v 2509, v Mariboru v 2073 slučajih. Organizacije za državno zamenjavo žalibog še nimamo, kadar bomo imeli pa tudi to, tedaj se bo brezposelnost dokaj zmanjšala. Kar se tiče odpotovanja oseb, jih je bilo v Beogradu največ, kar tudi najbolj obremeni državo, kajti vsak delavec dobi polovično vožnjo, večidel jih je pa, ki se zato samo semintja vozijo in tako priložnost izkoriščajo. V Mariboru se gleda najstrožje na to in zato je pa tudi ta številka najmanjša.

Nedvomni znaki

»Pravega FRANKOVEGA: kavnega pridelka« in sicer: ime »Frank« in »kavni mlinček« izražajo se posebno na novi, rjavo-modrobeli etiketi za zabožke. — »Pravi FRANK: z mlinčkom« je nenadkriljiv v aromi, okusu in izdatnosti. —

„JUGOMETALIJA“

Ljubljana, Kolodvorska ulica 18

izvršuje vsakovrstna naročila za kleparstvo, vodovodne inštalacije, kotlarstvo in ključavničarstvo.

Telefon št. 729.

Montaža „TOPLODAROV“.

Vsa naročila točno in solidno.

Nahrbtnike in naramnice

lasnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kot iz inozemstva IVAN SAVNIK - KRANJ Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci! Vzorčni velesejm v Ljubljani Pav. H 327.

Jugoslovansko centralno knjigovodstvo

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24

Pisarna za upeljavo in organizacijo knjigovodstva, revizija knjig, bilance, interno in eksterno knjigovodsko poslovanje. Priporočamo se ter presimo dopise na gornji naslov.

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovce, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.

Naprava stelovodov. — Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škalle) za konzerve.

Zidarske

in

slikarske

čopiče, vsakovrstne ščetke

ter razna omela nudi

Tovarna ščetk in čopčev

A. REBOLJ

Medvode

Preska 32, (Slovenija)

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špicerijsko blago

raznovrstno žganje moko

in deželne pridelke raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin da dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukance, vezeno, svilu, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Tančica za krste

okrasni, mrtvaški čevlji, žepni robci, razni trakovi, vezena, čipke, nogavice, otroške čepice, sukance, moderc, vilice in verige, vezalke, pavola kvačkanec D. M. C., prejca za vezenje, elastika, podpečniki »Eterna« in razni gumbi vedno v veliki izbiri pri tvrdki Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, pose-

nice, brošure, letake, ce-

niko, pravila itd. itd.

Lastna knjigo-

vezalica.